

ოთარ გინარება 599 85 21 14

გაზეთ «აჭარაში» უსტნალი
ად მუშაობის პრ-მა წელმა ქვეუნ
და უცხოეთის სახელოფან ადამია
ბთან შეხვედრის, მათთან ინტე
ვიუს ჩაწერის შესაძლებლობა
მცა. მათ შორისაა უწმინდეს
უნეტარესი, სრულიად საქართ
ლოს კათოლიკოს-მატრიარქი, მ
ეთა-თბილისის მთავარებისკომპ
ინჟინირისა და ცენტრალურის
ტროპოლიტი, მისი ყოვლადუწე
ნდებელა იღია მეორე

ქვეყანა და ერი 1989 წლის 9 აპრილის ტრაგედიით, 19 აპრილის აჭარის მთინეთში, სხალთის ხეობის სიფერ წაბლანაში მომხდარი სტიქიური უბედურებით იყო შეძრული. ჯერ კიდევ არ იყო დასრულებული მილიონობით კუბური მეტრი მიწის მასის ქეშ მოყვლილი 23 აღმარინის ძებნითი სამუშაოები, როცა უწინდევე სი და უნეტარესი სხალთის ხეობაში ჩამობრძანდა, მღვდელმსახურებთან ერთად დაღუპულთა სულებს მოსახენიერებლი პარკელის გადაიხადა და სხალთის ტაძარში საყველთაო ნა-თლობა ჩაატარა. კვალდაკვალ და კვებოდი, ყოველი ფაქტი მკითხველისთვის რომ მიმწინდებინა, თავადაც სხალთის ტაძარში მართლმადიდებლობას ვეზიარე.

იმ დღეს უშმინდესმა და უნეტა რესმა შეახევის რაიონის მაშინდელი ხელმძღვანელების - გლადიორექ მამულაძისა და ალექსანდრე ჯიბლაძის თხოვნით, რეკომენდის უბანში წყარო აკურთხა 1989 წლის 9 აპრილს და ღუპტლთა სსროვნის უკვდავსაყოფად

၁၁ ၂၀၀၇ წლის ၃၀ მარტს პირველი საყოველთაო ნათლობა ჩატარდა და ჯვარი აღიმართა. 120-ზე მეტმა უხუცესმა ქვეყნის მაშინდელ ხელმძღვანელობას, კათოლიკოს-პატრიარქს თხოვნით მიმართა, რომ ტერიტორია და შენობა-ნაგებობანი საპატრიარქოს დაქვემდებარებაში გადასულიყო. მაშინ 12,5 ჰა ჰაერი ტარიდან 7,1 ჰა ეტარი ტერიტორია, მასზე განთავსებული შენობებით, საპატრიარქოს გადაეცა. ამ მოვლენის საპასუხოდ, ხიჭაურში დიდი შეკრება გაიმართა და წმინდა ივერიის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის მშენებლობაზეც მრევლს ინფორმაცია მიაწოდეს

ଓକ୍ତାରାଶି ମାର୍ତ୍ତଲମ୍ବାଦିନ୍ଦ୍ରେବଳପିବା
କ୍ଷେତ୍ର ଶୈଖମବରିଜୁନ୍ଦ୍ବଦିତର୍ଗତିରେ ଫାର୍ମ୍ସିବ୍ୟୁଲିଲ
ସାଧାରଣତାରେ ମନ୍ଦରାବଦା ଆଶାରୀ ତ୍ରୁଟି
ଦର୍ଶକିବୁ, ସାମଲିଙ୍ଗେଲନ୍ଗବୁବିଳି ମେହିନ୍ଦେବ
ଲମ୍ବଦା-ଗାକ୍ଷନାବ ବିକ୍ରିତାରେ
ତ୍ରୁଟକ୍ରିବୁ ଶୈଖମବରିଜୁନ୍ଦ୍ବଦିତର୍ଗତିରେ
ଦିଲି, ଦାତାତ୍ମମିବୁ ନାଗତରମ୍ବଗାଦାଲାମୁଖିଜୀବି
ଦେଲି କ୍ରାନ୍କବୁ ଦିଲାକ୍ରମିତର ତ୍ରୁଟାର
ଅନ୍ତରେ କ୍ରମିତର ତ୍ରୁଟାର

ცხლაძის თანადგომით, ხულოში მა-
შინ მოქმედი სასულიერო სასწავლებელი
ბლის მიღებაზე ტერიტორიაზე, პა-
ტრიარქის ლოცვა-კურთხევითა და
სხალთის ტაძრის გაშინდელი წინა-
მდღვრის, ხულოს სასულიერო სასწა-
ვლებლის ხელმძღვანელ მაბა გრიგო-
ლის (აბულაძე), შემდგომში სხალთის
ეპარქის მღვდელმთავრის ინიცია-
ტივით, ტაძრის შენებლობა წამო-
იწყეს. მის საზემო კურთხევაზე უწ-
მინდესა და უნტარესი ხულოში ისევ
ჩამობრძანდა. საზეიმოდ დალოცა-
ჰელმოქმედი და ტაძრის აღმშენებე-
ლი, შემდგომში საქართველოს პა-
რლამენტის ოთხი მოწვევის მაურრი
ტარი დეპუტატი ანზორ ბოლქვაძე
უწმინდესა იმ დღეს სხალთა გაიხსე-
ნა.

16 წელიშადზე მეტი გავიდა ინდოიდან, რაც მცხეთაში, სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარში სხალთის

«სამშობლოს სიუვარული შოგინისტურ გრძნობათა ნაყოფი კი არ უნდა იყოს, არამედ ნაყოფი იმ მარად უჭირნობი ხისა, რომელსაც ქრისტიანობა ეწოდება».

მრავალი დირსეული ხელმძღვანელ
ჰყავდა, მაგრამ თემურ ბოლქვაძე
როლი განსაკუთრებულია. იგი იყ
ინიციატორი, რომ სსალთის ეპარქი

ეპარქიის მღვდელმთავრად მეუფე
სპირიობნის კურთხევის რიტუალი

შედგა. ახლა არჩეულმა შუახევის რაიონის საკურტულოს თავმჯდომარე ვაჟა დავითაძემ, სხვებთან ერთად, მეც დამდო პატივი, ამ რიტუალს და-კურტებით და პრესის ფურტლებზე გამოეშექმნინა. იმ დღის მოვლენები შემდგომში წიგნში «ხულო და თანამე-დროვებობა» შეტანილ სტატიაში «აქ-ურებმა შეინარჩუნეს ქართული სუ-ლი» არის აღწერილი. ამინარიდს მო-ვიტან პატრიარქის სიტყვებიდან : «მე კარგად ვიცნობ აჭარას. სრულიად სა-ქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის გამოცემის უკანასკნელი სიტყვები სიცე-რების კულტურული არ იქნება, რამდე-ნიმე წინადაგება მოვიშველიო მეუფე სპირიდონის სიტყვიდან, რომელიც მნი ეპისკოპოსად კურთხევის უძის თქვა : «შეიში მიბყრობს ამ ეპარქიის მღვდელმთავრად დადგინდებისთვის, ეპარქიისა, რომელიც დიდი ხნის გა-ნდავლიბაში იმყოფებოდა მტრის უღ-ელ ქვეშ, ეპარქიისა, რომელშიც, რო-გორც თქვენ ბრძანეთ, უშმინდესო და უნეტარესო, პირველად აითო ლა-პარი ქრისტეს სიყვარულისა და იქცა განმანათლებლად სრულიად საქართ-ველის შუახევის უკანასკნელი სიტყვების ხელმძღვანელები პატრიარქების თბილისში, ს პატრიარქოს არზიდენცაში წვერი დნენ და იმ მნიშვნელოვან ღონისძიე-ბეჭედ ესაუბრათ, რაც სხალთის ეპა-რქიის მთავარებისკოპოსის, მეუფე სპირიდონისა და რაიონების ხელმძღვანელობის შეთანხმებული მუშაობით, პატრიარქის ღოცვა-კურობის გით სრულდებოდა. რიგი სამუშაო, ბიც იყო დაწყებული, რომ ხიჭავები ყოფილი რუსული სამხედრო ნაწილი ის ტერიტორიაზე გადასულიყო. უკრა-ფიმდებარებაში გადასულიყო. უკრა-

ში შემავალი ხულოს, შუახევისა და

ქედის მუხიცაბალიტეტების ხელმძღვანელობის განვითარების პატრიარქის თბილისში, სპატრიარქოს რეზიდენციაში წევრი დაწესებულების მიერ და იმ მნიშვნელოვან ღონისძიების ბეჭედზე ესაუყარათ, რაც სხალთის ეპისკოპოსის მთავარების სკოპოსის, მეუფებელის სპირიდონისა და აათონების ხელმძღვანელობის შეთანხმებული მუშაობით, პატრიარქის ლოცვა-კურთხევით სრულდებოდა. რიგი სამუშაოების მიცემით დაწესებული, რომ ხიდან კითხვით რესული სამხედრო ნაწილის ტერიტორია საპატრიარქოს და ველმებარებაში გადასულიყო. ჟურნალის თხოვნით მიმართა, როგორც გადასულიყო. მაშინ 12, საპატრიარქოს გადაეცა. ამ მიმართას მშობლის სახელობის ლისტებიდან მხოლოდ მე მერგოვ პრივა, ამ ისტორიულ შეხვედრას და ვსწრებოდა. პატრიარქის ფორმების გადაღებაზეც დავთანხმდი. იგი გვალით საობრობდა, დააბილობდა.

გამოყენებითაც.
მეუფე სპირიდონი ხიჭაური
ლოცვებს აძლიერებდა, ყოველი ს
მხედრუ ნაწილის ერთ კორპუსში ს
მლოცველო გამართა. პატრიარქი
და სხალთის ეპარქიის მღვდელმა
ვრის ლოცვა-კურთხევით დაწყო მო
ძრაობა ხიჭაურში სამეცნიერო, კუ
ლტურულ-საგამზანთლებრივ
რის გახსნისთვის. 2007 წლის 30 მ
არტე პირველი საყვაელო ნათლობ
ჩატარდა და ჯვარი აღიმართა. 120-ზ
მეტმა უსწევესმა ქვეყნის მაშინდე
ხელმძღვანელობას, კათოლიკოს-პ

ტრაილებს თხოვნით მიმართა, რომ ტე-
რიტორია და შენობა-ნაგებობანი სა-
პატრიარქოს დაქვემდებარებაში გა-
დასულყოფო. მაშინ 12,3 ჰეკტარიდან
7,1 ჰეკტარი ტერიტორია, მასზე გა-
ნთავსებული შენობებით, საბატრია-
რქოს გადაეცა. ამ მოვლენის საბასუ-
ხოდ, ხიჭაურში დიდი შეკრება გაიმა-
რთა და წმინდა ივერიის ღვთავისშო-
ბლის სახელობის ტაძრის მშენებლო-
ბაზეც მრევლს ინფორმაცია მიაწო-
დეს.

დედასაბმებლოსთან დაბრუნებული აჭარის ისტორიაში მრავალი ღირსეული თარიღია. მათ შორისაა 2008 წლის 9 სექტემბერი, როცა ხეჭაურში წმინდა ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის რეგისტრის, მეუფე სპირიდონის ლოცვა-კურიოსევით, ქვეყნის ტერიტორიაზე სამეცნიერო-შემცნებითია ექსპედიციები ეწყობა უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლების, სტუდენტების, ხიჭაურსა და ხულონის არსებული სკოლების პედაგოგების მონაწილეობით. ერთი ასეთი ექსპედიცია პატრიარქის შშობლიურ სოფელ სნოსა და სხვაგან მოეწყო. გეგრგვეტის მონასტერში პატრიარქის მიერ გადასტილ წირვას დავვიწარით, ხოლო შემდეგ სნოს ღირსეული ასანი დაგათვალიერეთ. ჩხონსები პატრიარქმა გვიხმო, ფოტოების გადაღებაზე დაგვთანხმდა და კიდევ დამლოცვა.

ବ୍ୟାକିନ୍ଦରାମ ଶୁଣିଲେ ମୁଣ୍ଡିତ୍ରାପାଲି-
ଶ୍ରୀରୀସ ମାଶିନର୍ଦ୍ରେଲ ଗାମଗେହେଲାଟା ଗୁ-
ରୁଧ କୁଳୋରୁଜନିକ୍ଷେତ୍ରାଦ ଏହିତାରୁ ମିଶିଲା.
ଉପିନ୍ଦନ୍ଦ୍ରେଲ ଦା ଉପିନ୍ଦାରୁକୁ ଉପାର୍ଥିକୁ
ଏହିକିମ୍ବନ୍ଦେବୁରୀଶି ମିଶିଲାଯାଇଲା. ମେଘଙ୍ଗ
ସବିରୀଲନ୍ଦନରୁ ହେବା ମିଶାଲ୍ପରୀବାଦ କୁ-
ରତ୍ନେବୁ ସତକ୍ଷେପ ତାଙ୍ଗିକେବୁରୀରୁ ମିଶା-
ରଦାଇଲିମିତ ମିଶିଗିଲା, ଗ୍ରେନ୍ଦିଲିତ ମିଶ-
ାଇଶା ଦା ସାବୁଦାରି ଫାରମିନ୍ଦ୍ରିଯା. ତିରିଗେଲ
ରିଗଶି, ଅଧିଗିଲନ୍ଦରିଗେ ମିଶାଲ୍ପରୀବିଦି
କ୍ରେଷ୍ଟର୍କ୍ରେବିଲ୍, ଶର୍କମିଲ୍, ସିଂପାଲୁଣ୍ଡର୍ ମିଶ-
ାଇନ୍ଦରାମବିଦି, ଶର୍କମିଲ୍ଲିଂକ୍, ଶର୍କମିଲ୍ଲିଂକ୍

დღი, არქიმანდრიტი ეფრემი (გამრე-
კლიონი) დაადგინეს. უწმინდესმა და
უნეტარესმა ილია II-მ ონიშონა: «მეუ-
ცე ეფრემი წარმოშობით მთიანი აქა-
ნის ტაძრის მიმდევარი და მის მიმდევარი

როდახაა. ჩევ იქცი გვაქვს, რომ ო-
თის ძალა შეეწევა მსა და იგი ყველა-
ფერს გაკეთებს იმისთვის, რომ გა-
ბრტყინდეს ბოლნისის ეპარქია. ამავე
დროს, მე მას მივეცი ლოცვა-კურთხე-
ვა, რომ ჩოცა მას თავისუფალი დრო
ექნება, ჩავიდეს აჭარაში და იქაც
იღვაწოს თავისი მშობლიური კუ-
თხისთვის». ეს სიტყვები დასტურია
იმისა, რომ პატრიარქს აჭარა, მისი
თითოეული კუთხე, აქ მცხოვრები ად-
ამიანები, ასეულობით პატარა, რო-
მლის ნათლია თავადაა, გამორჩეუ-
ლად უყვარს. ერთომ მაჯისცემას ჩვენც
ცუერთდებით და პატრიარქს დაბადე-
ბიდან 90 და აღსაყდრებიდან 45-ე
წლისთავს ვულოცავთ!

